

**Maaseudun harvuus ja väljyys: miten niitä
tulkitaan ja miten ne ovat yhdistettävissä
maaseudun kehittämistoiminnassa?**

**Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän hankeseminaari
22.5.2008**

**YTT Maarit Sireni ja FL Jukka Sihvonen
Joensuun yliopisto, Karjalan tutkimuslaitos**

Harvuus ja väljyys

- **Maaseudun aluerakenne nähdään yhteiskunnallisessa keskustelussa**
 - väljyyden tarjoamana mahdollisuutena ja resurssina
 - harvuudesta aiheutuvana ongelmana ja rasitteena

Käsitteet

- **Harvuus ja väljyys: tilaan liittyviä, spatiaalisia käsitteitä.**
- **Näillä käsitteillä on subjektiivinen, sosiaalinen ja kulttuurinen ulottuvuus.**
 - **Mielikuvat**
 - **Kokemukset (pelot, viihtyisyys, esteettisyys)**
 - **Yhteisöllisyys**

Väljyys

- **Maaseudun tarjoama tila (väljyys) on alkutuotannon keskeinen resurssi.**
- **Luonnonläheisyys, rauhallisuus ja pientaloasuminen korostuneet suomalaisten asumispreferensseissä.**
- **Maaseutuasuminen ja työssäkäynti maaseudulta käsin on noussut merkittäväksi maaseudun elinkeinoksi.**

Harvuus

- **Harvan aluerakenteen on esitetty**
 - lisäävän kustannuksia
 - heikentävän yritystoiminnan edellytyksiä
 - vaarantavan kestävän kehityksen.
- **Yhdyskuntarakenteen merkitys kestävän kehityksen kannalta on korostunut viimeaikaisessa yhteiskuntapoliittisessa keskustelussa.**

Yhdyskuntarakenteen eheyttäminen

- **Yhdistävä käsite ”kestävä kehitys”**
- **Alueiden kehittämispolitiikassa on vallalla kaupunkiseutukeskeinen doktriini/diskurssi.**
- **Seutujen yhdyskuntarakennetta ohjaava diskurssi on PARAS-hanke. Metropolipolitiikan kysymykset saavat erityistä huomiota.**
- **Ilmastonmuutoksen liittyvä ekologinen diskurssi noussut vahvasti esille.**

Tutkimuksen tavoite

- **Tutkimuksessa analysoidaan maaseudun aluerakennetta koskevia esityksiä: miten eri tahot puhuvat siitä ja millaista todellisuutta nämä puheet tuottavat?**
 - **Käsitteellinen jäsenitys: millä perusteilla maaseudun aluerakenne esitetään ongelmana tai resurssina? (Katsaus empiirisiin tutkimuksiin, joissa harvuuden tuottamia kustannuksia tai väljyyden merkitystä kehittämisresurssina on tarkasteltu Suomessa.)**
 - **Miten maaseudun aluerakenteen harvuus ja väljyys esitetään keskeisissä suunnitteluasiakirjoissa eri aluetasoilla? (Asiakirjojen sisällönanalyysi.)**
 - **Miten yhtäältä maaseutupolitiikan, aluepolitiikan ja ympäristöpolitiikan keskeiset toimijat ja toisaalta paikalliset toimijat tulkitsevat näitä kahta argumentaatiolinjaa. (Haastattelut ja vaalikoneaineisto.)**
 - **Tavoitteena on tuoda käsitteellisten ja empiiristen analyysien tulokset ja havainnot keskusteltaviksi ja käytettäväiksi.**